

PAMIĘĆ O ZESŁAŃCACH - SYBIRAKACH

/od 1612 roku – do dnia 12.02.2020 roku/

NA PODSTAWIE DZIAŁANIA

KOŁA FABRYCZNA WE WROCŁAWIU

Nie wielu już żyje Sybiraków, którzy spotkali się w 1988 r. w Polskim Radiu we Wrocławiu z Dolnego Śląska, by na prośbę Redaktor Pani Urszuli Lubeckiej reaktywować Związek Sybiraków w naszych województwach /wówczas 4, dzisiaj Dolnośląskie/. Z pośród ok. 400 Sybiraków podpisujących listę nie tylko obecności, ale stworzenia załączka Związku Sybiraków i twardo powiedzieć, że byliśmy Zesłańcami w różnych obszarach ZSRR i pozbawieni wszelkich praw – jako LUDZIE! Byliśmy tak mówiąc spokojnie NIEWOLNIKAMU mocarstwa na „glinianych nogach”, gdyż nawet nie tylko NAM, ale i własnej ludności wydzielano „kawałeczek chleba”, czyli za mało aby przeżyć, a za dużo żeby umrzeć – słowa śp. Ireny KŁUSEK!

24.04.1989 r. zostaje powołane do życia KOŁO FABRYCZNA we Wrocławiu. Członków wówczas było 1187, a dzisiaj jest nas 232! Jesteśmy dumni z działalności naszego Koła, które w miarę potrzeb nie tylko pomaga potrzebującym, organizowało spotkania z Członkami, Uczniami szkół podstawowych i średnich, uczestniczy w różnych spotkaniach okolicznościowych, zarówno państwowych, jak i związkowych. Otaczamy troską różne miejsca pamięci o Sybirakach, itp. Uczestniczymy również i w „Ostatniej Drodze”, coraz częściej odchodzących naszych Koleżanek i Kolegów. To już nie pojedyncze osoby, ale w dziesiątkach. I to jest smutne, ale jako wierzący... wierzymy, że nie żyjemy nadaremnie! Tę tradycję staramy się i dzisiaj zachować i na jej bazie chciałbym przekazać nasze życie, w skrócie...

1. SPOTKANIE OPŁATKOWE /15.01.2020 r./.

Cieszymy się że spotykamy się z sobą, łamiemy się opłatkiem, wyróżniamy Osoby zasłużone dla naszego Koła, śpiewamy kolędy z dziećmi i młodzieżą, którą „tradycyjnie” zapraszamy ze SP nr 95. Pani Dyrektor wraz z Nauczycielami zawsze pamiętają o naszym Hymnie Sybiraków. Udział w spotkaniu wzięło 73 osoby, na terenie Zespołu Szkół Gastronomicznych. Szkoły, która zawsze w pięknej scenerii przygotowuje również wspaniałe /smakowo/ potrawy ... W imieniu Uczestników serdecznie dziękuję Dyrekcji obu szkół!, za bycie z nami!

Ogólny widok na salę

Pani Ewa Syjud-Onacka z chórem SP nr 95

Nasz kapelan Ks. prof. Franciszek Głód był zadowolony, że dzieci i młodzież znała kolędy od A do Z.

2. „CISZA ALBERTÓWKI”

/spotkanie w Jugowicach, w dniach 31.01 – 02.02/

1-SZY DZIEŃ – przyjazd, zakwaterowanie, modlitwa w Kaplicy Pamięci, kolacja, godzinne śpiewanie kolęd, a następnie przez godzinę adoracja Najświętszego Sakramentu. W tych godzinach towarzyszyli nam harcerze i chętni – mieszkańcy Albertówki. Śpiew i cisza nas wszystkich łączyła, chociaż zapewne każdy z nas miał inne myśli i słowa do przekazania Panu Bogu, gdyż każdy z nas ma różne problemy...

Były śpiewy wspólne: harcerzy /dzieci i młodzież/ Albertowiczów i nas Uczestników dojrzałych... Ks. Franciszek był ... Dyrygentem

„Albertówka” – to głos męski. Przyjezdni – to głos w większości , kobiet, a w sumie głos pięknych polskich KOLED, z czasem wzbogacony głosem Dzieci i Młodzieży /HARCERZY/, tym bardziej, że była Gitarzystka

Nasza „Przyszłość” wspaniała „Przyszłość” – musimy mieć większą wiarę do Dzieci i Młodzieży ... chociaż życie czasami mówi coś innego. Ich wychowanie zależy tylko i wyłącznie od nas i od naszych dzieci... czyli Ich Rodziców!!!

2-GI DZIEŃ – 8.30 śniadanie poprzedzone modlitwą. Poznawanie Albertówki – spacer. Informacja dla chętnych w Kaplicy Pamięci. Msza św. z kazaniem. Obiad. Konferencja. Harcerze mieli swój plan do zrealizowania!

Przed śniadaniem ... i ...obiadem

15.00 – SPOTKANIE W KAPLICY /DRUGIE PIĘTRO/. PROWADZI ANGELA PLUTA

O godz. 15.00 - Konferencja na temat „Modlitwa – cisza – rozmowa z Panem Bogiem” prowadzona przez p. Angelę Plutę /studiowała na UW i na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu/ - była to ciekawa prelekcja! Była też dyskusja ...

W trakcie spotkania z p. Angelą

Kolacja poprzedzona śpiewem góralskim /modlitwa przed posiłkiem/ - żeby na stole nie zabrakło chleba i podziękowanie, dla tych co posiłek przygotowali... Godzinne śpiewanie kolęd i godzinna adoracja Najświętszego Sakramentu /w całkowitej ciszy – podobnie jak dnia poprzedniego/.

Tutaj mówiłem o Zesłańcach z lat 1939 – 1956...

Otwory w rzeźbie Jezusa Chrystusa, pochodzą z okresu drugiej wojny światowej ... Co roku przybywa Tabliczek pamiątkowych o Sybirakach ... naszych krewnych, co byli na zesłaniu, a głównie co tam na zawsze zostali ...

Świąteczka ... palą się i „mówią” o naszej pamięci o Tych, co na zawsze zostali na Syberii

Wieczór 01.02 – rozpoczynamy znowu ... kolędami

„Starszyzna” harcerska – śpiewała głośniej i odważniej

W obu dniach w śpiewaniu kolęd i adoracji Najświętszego Sakramentu – brały udział harcerki ZHR z Sobótki. Była to 10 Ślężańska Drużyna Harcererek „Szlak”. - 10 ŚDH im. Danuty Siedzikówny ps. INKA, powstała w marcu 2016 r. i działa na terenie Sobótki. Należy do Wrocławskiego Szczepu Harcerzy i Harcererek „Leśni”.

Harcerki ... przeżywając przygodę lat dziecinnie-młodzieżowych, uczą się życia /tutaj w Albertówcy ... wszystko miały swoje, łącznie z wyżywieniem i spaniem. Uczą się życia w różnych uwarunkowaniach.

Do zasadniczych należy zaliczyć: żyć we wzajemnej pomocy i nauki pierwszej pomocy, orientowania się w terenie /kompas, słońce i teren/, wzajemna zależność w grupie i przyjaźń. Być rozsądnym i odważnym...poznawać historię Polski i miejsc, w których przebywają...itp., itd...

Młodsze Harcerki śpiewały ciszej, ale z większym zaangażowaniem i przeżyciem

Śpiewaliśmy na dwa głosy pod batutą Księdza Profesora ... nawet dobrze wychodziło, a przygotowania nie było!

Zaangażowanie Albertowianek było duże...ale Przyjezdni też się starali ...

3 – CI DZIEŃ /02.02/. Po raz ostatni przed śniadaniem zaśpiewaliśmy kolędy. Dzisiaj jest Święto: Ofiarowanie Pańskie. W Polsce znane jako Matki Boskiej Gromnicznej. Panie, które pamiętały - miały świece, które było poświęcone przed mszą św.

W tym dniu papież JP II ustanowił Światowy Dzień Życia Konsekrowanego.

Niedziela. Po śniadaniu uczestniczymy ... wszyscy chętni, we mszy św. Poświęconej wszystkim grupom biorącym udział w spotkaniu modlitewnym ... w tym w intencji Sybiraków!.

Apel poranny. Naszych wspaniałych Harcerek z ZHR

Ze względu na brak miejsc siedzących ... harcerki „okopują” ołtarz

Śpiew w trakcie mszy świętej był domena harcerzy...

Poświęcenie świec

Harcerki z zaangażowaniem czytały i śpiewały „Słowo Boże”

Po mszy świętej - odwiedziliśmy cmentarz w Jugowicach. Czyż nie pięknie ludzie dbają o swoich zmarłych! Należy się słowa podziękowania i chwały, zapewne nie tylko mieszkańcom Jugowic. Miło popatrzeć.

Przed obiadem – była krótka informacja dla osób z UTW o naszej Kaplicy Pamięci, a głównie o nas – Zesłańcach...

Ks. prof. dr. hab. Franciszek Głód z uczestnikami Uniwersytetu Trzeciego Wieku

/Zawsze z radością zaprasza do uczestnictwa, szczególnie Sybiraków. Dwa razy w miesiącu – dwie soboty – od 10.00 do 13.00. Chętni są mile widziani/

Albertówka w ciszy wieczornej nas powitała, i po odpoczynku duchowo – cielesnym nas pożegnała...

Tą drogą dziękuję naszemu Kapelanowi Księdzu Profesorowi za troskę o nas seniorów, ale również o naszą „Przyszłość” w tym wypadku Harcerzy z ZHR!!!

3. KONFERENCJA W LO NR XV

05.02 – Biorę udział w konferencji w LO nr XV. Osobiście przekazałem swoje życie na Syberii – uczniom klasy VIII. Z Sybiraków udział wzięli: Ryszard Janosz, Roman Janik, Włodzimierz Kowalczyk, Edward Drużyłowski.

**„W 80 ROCZNICĘ PIERWSZYCH ZESŁAŃ POLAKÓW NA SYBIR”
organizowanych przez FUNDACJĘ FREYA i LO nr XV.**

Uczestniczyli m.in. kurator Roman Kowalczyk, który po powitaniu przez p. Dyrektora LO nr 15 p. Bogumiła MANDAT i Prezes Fundacji FREYA p. Małgorzata CZAICKA-MORYŃ wygłosił wstęp do dzisiejszego tematu Konferencji.

p. Bogumiła MANDAT i Prezes Fundacji FREYA p. Małgorzata CZAICKA-MORYŃ

Następnie historię zesłań przedstawił przedstawiciel IPN dr Andrzej Olejniczak.

Głos zabrał Wiceprezes ZO p. Ryszard Janosz

Następnie był film o zesłaniu naszego ZO wiceprezesa Włodzimierza KOWALCZYKA, który opowiadał o swoim zesłaniu.

**Informacja o działalności Fundacji FREYA w Ałtajskim Kraju /m.in.
poszukiwanie cmentarzy i budowa kościoła/**

Następnie w czterech klasach odbyło się spotkanie z uczniami. Mnie wypadło spotkać z klasą 8.

Na zakończenie po podziękowaniu i wręczeniu kwiatów zakończyliśmy spotkanie. Miłe spotkanie.

W trakcie konferencji

**Na bazie naszej historii przekazałem osobiste wspomnienia z okresu:
25.03.1949 – 12.12.1955**

Takie spotkania są potrzebne. Młodzież „pragnie” historii naszej Ojczyzny... Bez względu na to jaką przyjmujemy formę przekazu /MY – mówimy, ONI – słuchają, czy też Oni zadają pytania, MY – odpowiadamy, ale to zależy od uzgodnienia z osobami uczącymi historię!
Było to miłe i pouczające spotkanie.

4. SPOTYKAMY SIĘ W KOŚCIELE NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY RÓŻAŃCOWEJ NA ŻŁOTNIKACH – 09.02.2020.

Po 80 latach pierwszej zsyłki Polaków na Syberię /09/10.02.1940 r./ spotykamy się na uroczystościach upamiętniających zesłanie Polaków na teren ZSRR oraz prezentacji książki pt.: „Wrocław Szlakiem Pamięci Zesłańcom Sybiru – Przewodnik historyczny” przez autorki pp. Ewę Kobel i Kamillę Jasińską.

Przy finansowym wsparciu Koło Fabryczna przez Zarząd Oddziału organizujemy spotkanie we Wrocławiu - Żłotniki, dla wszystkich chętnych z 19 Kół Związku Sybiraków - działających na terenie naszego województwa. Chcemy razem poprzez uczestnictwo we mszy św. i złożeniu kwiatów, a także zapalenia zniczów uczcić pamięć wszystkich Sybiraków, którzy na zawsze zostali na obszarach ZSRR.

Jest msza św. w kościele pw. NMPR pod kierunkiem ks. Andrzeja Pańczaka – proboszcza tutejszej parafii, a kazanie wygłosił ks. prof. Jerzy Rasiak, który m.in. powiedział: „To nie nacjonalizm, to patriotyzm – mówiąc o Polsce, o Jej historii, o ludziach, którzy tworzyli naszą historię i ginęli za Ojczyznę lub byli zsyłani w głąb ZSRR, do morderczych prac – głównie przy wycince drzew!” oraz „Jesteście solą naszej Ziemi i bądźcie nią dalej, przekazujcie swoją wiedzę potomnym”.

Po mszy św. przeszliśmy pod ołtarz Matki Boskiej Królowej Polski, gdzie po krótkim „Apelu Poległym” prowadzonym przez Ks. Andrzeja - składamy kwiaty i zapalamy znicze.

W trakcie modlitwy i „Apelu Poległych” w intencji Sybiraków

Po części nazwijmy „pamięciowej” udaliśmy się na spotkanie z Autorkami książki - pp. Ewą Kobel i Kamillą Jasińską, pt.: „WROCŁAW SZLAKIEM PAMIĘCI ZESŁAŃCOM SYBIRU – Przewodnik historyczny”. Spotkanie zorganizował IPN we Wrocławiu.

Spotkanie prowadził p. Juliusz Woźny – rzecznik Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu

Na temat Uroczystości z upamiętnienia Pierwszej Masowej zsyłki w TVP /”3” i „1”/ wypowiadały się m.in. pp. Stanisława Szarycz, Włodzimierz Kowalczyk i autor

Stanisława Szarycz
SYBIRACZKA

i Wanda Goc

Włodzimierz Kowalczyk
WICEPREZES ZWIĄZKU SYBIRAKÓW WE WROCŁAWIU
JEZDNIĄ. TO OBRÓWIEGA

A.T.

Po prezentacji książki, Wiceprezes ZO p. Włodzimierz Kowalczyk podziękował wszystkim Uczestnikom za przybycie i uczestniczenie w tak niezbędnej i potrzebnej chwili, kiedy oddajemy pamięć Sybirakom i Tym co odeszli i Tym co są z nami na co dzień.

Pp. Kamilla JASIŃSKA i Ewa KOBEL – trakcie prezentacji

Dalsza dyskusja nad „dolą i niedolą” toczyła się w trakcie obiadu, zorganizowanego przez Parafianki na Złotnikach i p. Stanisławę Szarycz. Dzięki pomocy finansowej ZO i materialnej ks. Andrzeja – nikt głodny nie mógł odejść!

Głównym Organizatorom naszego spotkania w imieniu Sybiraków z Kołą Fabryczna wręczyłem skromne upominki i serdeczne podziękowania oraz zaprosiłem na kolejne dni /11 i 12.02/ obchodów kolejnych uroczystości w Polskim Radiu i przy pomniku Zesłańców Sybiraków /po mszy św. w kościele św. Bonifacego/.

11.02 – SPOTYKAMY SIĘ W POLSKIM RADIU.

Z 09/10.02 była pierwsza i najstraszniejsza wywózka Polaków /Obywateli Polski/ na Syberię. Razem z kolejnymi wywózkami /do 1956 r./ wg angielskich historyków nawet 1.5 mln! Jednak główna wywózka była w latach 1939-1941. Podstawa uchwała rządu ZSRR z dn. 06.12.1939 r.

L.P.	DATA	PRAWDOPODOBNA LICZBA ZESŁANYCH	UWAGI
1.	Od 10/1939	Ok. 50000	Z Polski centralnej na Kresy
2.	9/10/02.1940	140000* 220000**	* Wg danych rosyjskich ** Wg danych polskich/w tym 70% Polaków/
3.	13- 14.04.1940	61000* 320000**	Głównie kobiety i dzieci /80%/
4.	05-07.1940	80000* 240000*	Obywatele Polski, narodowości żydowskiej /80%/
5.	05-06.1941	85000* 280000*	Inteligencja. Wykształceni i Gospodarze
6.	1945-1946	Ok. 50000	Z ziem włączonych do ZSRR
7.	1944-1952	Ok. 200000	W tym również p.6

Na podstawie uchwały rządu sowieckiego z 05.12.1939 nr 1001-558 SS o wysiedleniu. - Wg brytyjskich historyków /Roger Moorhouse, Norman Davies/, zesłano ok 1.5 mln. obywateli polskich.

80 lat temu, kiedy Polska już była podzielona między sąsiadami /ZSRR i Niemcy/, nasi okupanci rozpoczęli martyrologię narodu. Zarówno niszczyli ludzi, jak i nasze mienie. Dzisiaj oddaliśmy wszystkim hołd... Uczestniczyli w spotkaniu: nasz kapelan ks. prof. Franciszek Głód, członkowie ZO z Prezesem Eugeniuszem Kuską, członkowie innych Kół. Koło Fabryczne reprezentowały, m.in.: Danuta Zawko /wyróżniona Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości/ Barbara Kraszewska, Nijola Stankiewicz-Latosik, Otylia Sych, Krystyna Dobkowska i inni.

W spotkaniu uczestniczyli obok Sybiraków: min. Andrzej Dera, Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, wicewojewoda – Jarosław Kresa, dyrektor IPN – Andrzej Drogoń, wicekurator Janusz Wrzał i inni Przedstawiciele naszego miasta i województwa

Wszyscy Przedstawiciele różnych instytucji – wspominały ciężki los zesłańców – na bazie uwarunkowań ówczesnego okresu oraz życzyli nam zdrowia - i abyśmy starali się to co pamiętamy – przekazać kolejnym pokoleniom.

Nijola, Otylia i Krystyna

Prezes ZZWP we Wrocławiu p. Marian Dąbrowski: *„Pamiętając o cierpieniach na zesłaniu i wielkim udziale Żołnierzy-Sybiraków w walce z okupantem hitlerowskim oraz doceniając działania Związku Sybiraków, podtrzymującego pamięć o ich patriotycznej postawie i bohaterstwie, Związek Żołnierzy Wojska Polskiego odznaczył Sztandar Wrocławskiego Oddziału Związku Sybiraków Złotym Krzyżem Związku Żołnierzy Wojska Polskiego”*

Uczniowie szkół podstawowych – finaliści-laureaci konkursów zaprezentowali wiersze. NP. Julia Małecka zaprezentowała wiersz Katyń, Feliksa Konarskiego.

Piękna recytacja wierszy – wyciska łezkę

Zespół „Brzykowianie” uświetnił na zakończenie ...nasze spotkanie

**Min. Andrzej Dera wyróżnił Medalem Stulecia Odzyskanej Niepodległości: p. Danutę Zawko, p. Eugeniusza Kuskę oraz p. Włodzimierza Kowalczyka.
Obok Krystyna Dobkowska**

Kwiaty dla zespołu i Prowadzącej – Janina Jakubowskiej

12.02 – Spotykamy się przy Pomniku Sybiraków przy Placu Strzeleckim. Są Przedstawiciele urzędów Wrocławia i Dolnego Śląska, a także Dzieci i Młodzież – mimo, że od 10.02 mają wakacje zimowe. Trzeba obiektywnie przyznać, że najwięcej było Sybiraków.

Po mszy św. prowadzonej przez naszego kapelana ks. prof. dr. hab. Franciszka Głoda w obecności księży z kościoła pw. św. Bonifacego (który w homilii nawiązał do tragedii Zesłańców) – udaliśmy się pod pomnik Zesłańców Sybiru.

Po nabożeństwie notable zabierali głos, zwracając uwagę na pamięć i przekazywanie pamięci w szkołach, w otoczeniu, itp. o swoich spostrzeżeniach i swoim życiu na zesłaniu. Po wspólnej modlitwie odbył się Apel Poległych z salwą honorową. Następnie składano wieńce i wiązanki kwiatów. Uroczystość rozpoczęliśmy Hymnem Narodowym, a zakończyliśmy Hymnem Sybiraków.

Uroczystości z Wojskiem Polskim są zawsze bogatsze i przyjemniejsze w swojej oprawie. Dziękujemy za udział!

Piękne słowa naszego Prezesa – Eugeniusza Kuski...pamiętajmy o tym i nie zapominajmy, że byliśmy zesłańcami lub speczesłańcami /nazwa nie ważna/:

„Jesteśmy dziećmi Syberii, ofiarami tej zsyłki na niehumanitarną ziemię. Odebrano nam dzieciństwo, beztroskę życia. Jednak jesteśmy tu dziś pod tym pomnikiem po to, by nie umarła pamięć o naszych rodzicach, dziadkach, o tych wszystkich, co tam pozostali, bo umarli. Jesteśmy tu po to, by nie zatarta się pamięć o tej okrutnej, bolszewickiej zbrodni na Polakach”

Straż Miejska zawsze jest z nami ... jako symbolika tych, co zginęli w walce 1920 i kolejnych latach...

Poczty Sztandarowe. Obok „Nasza Władza” regionalna – często niosąca pomoc Sybirakom...

Po mszy św. przechodzimy pod Pomnik Sybiraków. Panie z Koła Fabryczna /Barbara i Danuta/

Danuta, Otylia i Krystyna – jest miło, gdy coraz więcej Sybiraków z Koła bierze udział w uroczystościach ...

Podczas grania Mazurka Dąbrowskiego

Nasza pamięć nie tylko przejawia się w słowach, modlitwie, ale i w czynach ...

W imieniu Zarządu Koła Fabryczna, dziękuję wszystkim Sybirakom z Wrocławia i Dolnego Śląska za udział w ww. uroczystościach, związanych z naszymi wywózkami na Syberię. Księżom, a szczególnie naszemu Kapelanowi ks. Franciszkowi /za przyjazdy z Albertówki/ za piękne nabożeństwa /w Albertówce, w kościołach pw. NMPR i św. Bonifacego/, Przedstawicielom władz: państwowych i regionalnych, IPN, stowarzyszeniom oraz związków – za miłe słowa i życzenia głównie zdrowia.

Szczególne słowa podziękowania kieruję dla pocztów sztandarowych /ZO, wojska, straży miejskiej i naszej „Przyszłości” – dzieci i młodzieży, ze szkół Wrocławia/.

Pamiętajmy o Sybirakach nie tylko zesłanych w okresie II w.św. i po niej, ale również o tych...co od początku XVII w. walczyli o godność naszego państwa, którzy wiele zrobili dla miejscowej ludności, będąc na zesłaniu i których naród rosyjski ceni za wiedzę, kulturę i szacunek do normalnego Człowieka.

Wszystkim Organizatorom, nie tylko z Koła Fabryczna należy się szacunek i poważanie oraz serdecznie ...DZIĘKI! Co w niniejszym artykule czynię.

Niech hasło poniższe będzie naszą myślą przewodnią

PAMIĘĆ ZMARŁYM - ŻYJĄCYM POJEDNANIE

- motto Związku Sybiraków

Opracował i uczestniczył
Antoni Tunkiewicz
Prezes Koła Fabryczna

P.S.

Osoby chętne do wyjazdów:

1. CZĘSTOCHOWA /JASNA GÓRA/ - 09-10. MAJ
2. LICHEN /17-18. CZERWIEC

Prosimy zapisywać się u Członków Zarządu

3. 10-11.KWIETNIA ODBĘDZIE SIĘ KONFERENCJA NAUKOWA pt.: „75 ROCZNICA OSIEDLENIA ZESŁAŃCÓW SYBIRU WROCŁAWIU I NA DOLNYM ŚLĄSKU”

Piszmy artykuły!!! Przekażmy swoje przeżycia, doświadczenia i spostrzeżenia.
Dziękuję. AT